

Datum : 14 november 2023

Aan de gemeenteraad van Gennepe

Zaaknummer : 688394

Onderwerp : Zienswijze centrumregeling RES NML

Geachte raad,

Het afgelopen jaar is de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML) samenwerking geïntensiveerd, waarmee de behoefte is toegenomen om de samenwerkingsvorm te stroomlijnen en te formaliseren. Op 17 januari jl. hebben wij u via een raadsinformatiebrief laten weten dat de samenwerkingsvariant 'centrumregeling' uitgewerkt ging worden in een juridische regeling. Deze juridische regeling, inclusief governance en meerjarenbegroting, wordt nu aan de verschillende gemeenteraden voorgelegd. Hoewel het college het voorstel omarmt de uitvoering van de administratieve basistaken bij één gemeente onder te brengen, maakt het zich zorgen over de sturingsmogelijkheden op de uitvoering van deze taken. Tevens plaatst het college vraagtekens bij de lange uittredingstermijn van twee jaar.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Kennis te nemen van de ontwerp-regeling centrumgemeente en de governance van de RES Noord- en Midden-Limburg;
2. De zienswijze in te dienen dat meer duidelijkheid verschaft dient te worden over de volgende twee punten:
 - a. Hoe houden lokale overheden sturing op de uitvoering van de taken?
 - b. Waar is de periode van twee jaar uittreding op gebaseerd?

ARGUMENTEN

Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg

Middels raadsinformatiebrieven houden wij u op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid binnen onze gemeente. Hierin beschrijven wij de projecten en initiatieven in onze gemeente die bijdragen aan een CO2-neutraal en aardgasvrij Gennepe en over de regionale samenwerking op dit gebied.

Zoals u weet werken wij binnen het samenwerkingsverband RES NML met 15 gemeenten, provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis intensief samen met als doel de energietransitie in onze regio in een versnelling te brengen. In 2021 hebt u de RES NML 1.0 vastgesteld, waarin de gezamenlijke ambities en uitgangspunten tot 2030, met een doorkijk naar 2050, zijn vastgelegd.

Sindsdien werken de partners samen aan de realisatie van de regionale reductiedoelstellingen uit het Klimaatakkoord. Dankzij deze gezamenlijke aanpak hebben de partners een netwerk opgebouwd waarin kennis en kunde worden gedeeld. Tevens vormt de RES NML een centraal aanspreekpunt voor regionaal opererende stakeholders, zoals belangenverenigingen van ondernemers, energiecoöperaties en kennisinstituten. Dit alles levert de deelnemers een kostenbesparing op.

Centrumgemeente Venlo

Het afgelopen jaar is de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (RES NML) samenwerking geïntensiveerd, waarmee de behoefte is toegenomen om de samenwerkingsvorm te stroomlijnen en te formaliseren. In de raadsinformatiebrief van 17 januari jl. hebben wij u geïnformeerd over de voorbereiding van een nieuwe samenwerkingsvorm: de centrumregeling. Dit betreft een 'lichte' organisatievorm die sterk lijkt op de huidige manier van samenwerken.

De uitgangspunten voor deze nieuwe samenwerking zijn uiteengezet in het document 'Naar een sterke RES-samenwerking Noord- en Midden-Limburg'. Deze was opgenomen als bijlage bij de raadsinformatiebrief van 17 januari jl. De uitgangspunten zijn nu omgezet naar een juridische regeling.

Kern van de centrumregeling is dat Venlo wordt aangewezen als centrumgemeente. Dit houdt concreet in dat zij – tegen een vergoeding – capaciteit en faciliteiten inzetten om de basis- en plustaken van de RES NML uit te voeren. Dit helpt de uitvoering efficiënter vorm te geven. Alle deelnemers behouden hun besluitvormende en financiële bevoegdheden. Oftewel over de te volgen koers wordt nog altijd in gezamenlijkheid besloten.

In bijlage 1 vindt u de juridische uitwerking van de nieuwe samenwerkingsvorm en in bijlage 2 een toelichting hierop.

Governance document

Onderdeel van de nieuwe samenwerkingsvorm is de nieuwe governance van de RES NML. Het bijgevoegde governance document (bijlage 3) beschrijft alle essentiële onderdelen van de inrichting van de RES NML, inclusief de meerjarenbegroting.

De begroting voor het komend jaar is gebaseerd op het inhoudelijke jaarplan; hierbij is rekening gehouden met regionaal geldende richtlijnen. Voor het uitvoeren van de basistaken is uitgegaan van een vast bedrag per inwoner. De deelnemers bepalen jaarlijks de hoogte van deze bijdrage. Voor 2024 is deze vastgesteld op € 2,60; de totale Gennepse bijdrage wordt daarmee € 45.000,-.

Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Om uitvoering te kunnen geven aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord, stelt de rijksoverheid in 2023, 2024 en 2025 middelen beschikbaar die gemeenten kunnen besteden aan uitbreiding van capaciteit. Voor de gemeente Gennep gaat het om een bedrag van ongeveer € 350.000,- per jaar. De verwachting is dat deze regeling na 2026 onder een andere naam zal worden voortgezet.

Deze middelen kunnen onder andere ingezet worden voor regionale samenwerkingsprojecten. De totale Gennepse bijdrage aan de RES NML dekken we vanuit deze CDOKE middelen.

De hoogte van de bijdragen van Provincie Limburg en Waterschap Limburg is nog niet vastgesteld.

Zienswijze

Uit de juridische regeling en het governance document blijkt dat de deelnemende partners hun inhoudelijke beslissingsbevoegdheid behouden. Het college maakt zich echter zorgen over de sturingsmogelijkheden van deelnemende gemeenten op de uitvoering van de basistaken. Dit wordt onvoldoende duidelijk beschreven in de stukken.

Een ander punt van aandacht betreft de periode van uittreding van twee jaar. Indien de gemeente besluit zich terug te trekken uit de RES NML, is zij nog twee jaar gebonden aan haar verplichting financieel bij te dragen aan de organisatie. In de stukken wordt deze lange uittredingsperiode onvoldoende onderbouwd.

Advies van het college is dan ook om de zienswijze in te dienen dat deze beide punten een nadere toelichting behoeven (zie bijlage 4).

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Alle deelnemers behouden hun besluitvormende en financiële bevoegdheden. Oftewel over de te volgen koers en de daaraan gekoppelde financieringsvraagstukken wordt nog altijd in gezamenlijkheid besloten. Dit verandert niet door Venlo als centrumgemeente aan te wijzen.

Zie bovenstaand kopje 'zienswijze' voor overige kanttekeningen.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

De gemeente Gennep heeft grote opgaven op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Omdat de achterliggende vraagstukken deels grensoverschrijdend zijn is regionale samenwerking belangrijk. Door deze opgaven regionaal aan te pakken worden kennis, kunde en lasten onderling verdeeld.

Met dit voorstel brengen we de coördinatie bij een centrumgemeente onder. Hiermee zorgen we ervoor dat de uitvoering zo efficiënt mogelijk plaatsvindt. Tegelijk maken we ons enerzijds sterk voor het behoud van onze zeggenschap over de wijze waarop deze uitvoering tot stand komt, en anderzijds voor de mogelijkheid de samenwerking op te kunnen zeggen wanneer deze niet meer in het belang van de Gennepse inwoners is.

EXTERN ADVIES, INSpraak EN DRAAGVLAK

N.v.t.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

Wanneer projecten die binnen RES-verband worden uitgevoerd directe gevolgen hebben voor onze inwoners, worden deze gecommuniceerd via de gemeentelijke kanalen.

JURIDISCHE PARAGRAAF

Zie bijlagen 1 en 2.

FINANCIËN

In het governance document is de begroting voor de jaren 2024 t/m 2026 opgenomen voor de uitvoering van het totale basispakket van de RES NML. De gemeentelijke bijdrage voor het uitvoeren van de basistaken is gebaseerd op een bedrag per inwoner, te weten € 2,60. De totale Gennepse bijdrage bedraagt zo € 45.000,-. Deze dekken we vanuit de CDOKE-middelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld voor uitvoering van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

UITVOERING EN VERVOLG

Nadat alle zienswijzen zijn ingediend worden eventueel daaruit voortvloeiende wijzigingen aangebracht, waarna de colleges van de deelnemende gemeenten de regeling vaststellen. De uiterlijke datum voor het indienen van uw eventuele zienswijze is 31 december 2023.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennep,
De secretaris,

Bart Teunissen

De burgemeester,

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Bijlage 1: Centrumregeling RES NML
2. Bijlage 2: Toelichting centrumregeling RES NML
3. Bijlage 3: Governance RES Noord- en Midden-Limburg
4. Bijlage 4: Zienswijze centrumgemeente RES NML